

“Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var”.

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 5 aprel 2025-ci il №23 (2932) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Məhz bu tarixi Zəfərimiz sülh danışıqlarına yol açmışdır

Almaniya Federativ Respublikasının Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayer aprelin 1-də Azərbaycan Respublikasına rəsmi səfərə gəlib.

Hər iki ölkənin dövlət bayraqlarının dalğalandığı Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda ali qonağın şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb.

Almaniya Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayeri hava limanında Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin birinci müavini Yaqub Eyyubov, xarici işlər nazirinin müavini Fərid Rzaev və digər rəsmi şəxslər qarşılayıblar.

Azərbaycanda rəsmi səfərdə olan Almaniya Federativ Respublikasının Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayer və xanımı Elke Büdenbender aprelin 2-də Şəhidlər xiyabanını ziyarət ediblər.

Prezident Frank-Valter Ştaynmayer Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizədə canlarından keçmiş qəhrəman Vətən övladlarının xatirəsini ehtiramla yad edib, "Əbədi meşəl" abidəsinin önünə ekil qoyub.

Sonra Bakının ən hündür nöqtəsindən paytaxtımızın mənzərəsini seyr edən ali qonağa və xanımına Şəhidlər xiyabanının tarixi və şəhərdə görülən abadlıq-quruculuq işləri barədə məlumat verilib.

Aprelin 2-də Almaniya Federativ Respublikasının Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayerin rəsmi qarşılama mərasimi olub.

Hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dalğalandığı meydanda Almaniya Prezidentinin şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev

və birinci xanım Mehriban Əliyeva Almaniya Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayeri və birinci xanım Elke Büdenbenderi qarşılayıblar.

Fəxri qarovul dəstəsinin rəisi Almaniya Prezidentinə raport verib.

Almaniya Federativ Respublikasının və Azərbaycan Respublikasının Dövlət himnleri səsləndirilib.

Fəxri qarovul dəstəsi hərbi marşın sədaları altında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və Almaniya Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayerin qarşısından keçib.

Dövlət başçıları rəsmi foto çəkdiriblər.

Aprelin 2-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Almaniya Federativ Respublikasının Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayer ilə təkbətək görüşü olub.

Aprelin 2-də Azərbaycan Respublikasının birinci xanımı Mehriban Əliyevanın Almaniya Federativ Respublikasının birinci xanımı Elke Büdenbender ilə görüşü olub.

Aprelin 2-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin adından Almaniya Federativ Respublikasının Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayerin şərəfinə rəsmi nahar verilib.

Aprelin 2-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Almaniya Federativ Respublikasının Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayer ilə geniş tərkibdə görüşü keçirilib.

(Ardı 2-ci səhifədə)

Yaddaşlarda iz qoyan acı xatirələr

31 mart 1918-ci il erməni-bolşevik birləşmələri tərəfindən azərbaycanlılara, ölkənin müsəlman əhalisinə qarşı törədilmiş soyqırımı hadisələrindən bizi 107 illik zaman kəsimi ayırır. Bu qanlı hadisələrdən bir əsrdən çox zaman keçməsinə baxmayaraq, xalqımız soyqırımı qurbanlarının xatirəsini ehtiramla yad edir, respublikamızın hər yerində faciə ilə bağlı silsilə tədbirlər həyata keçirilir.

Bakı şəhərində və Bakı quberniyasının müxtəlif bölgələrində, eləcə də Şamaxı, Quba, Xaçmaz, Lənkəran, Hacıqabul, Salyan, Zəngəzur, Qarabağ, Naxçıvan və digər ərazilərdə törədilmiş soyqırımı xalqımızın qan yaddaşında yaşayır, yaşayacaqdır. Quba şəhərində törədilmiş qırğınlar barədə qubalıların qan yaddaşına nəsilən-nəslə ötürülən çox acı xatirələr var.

Quba şəhəri Qırmızı qəsəbə sakini, rayonda ictimai-siyasi xadim və ziyalı kimi tanınan yəhudi əsilli Nisim Nisimovla görüşüb, onun soyqırımı haqqında vaxtilə atasından eşitdiyi xatirələri qələmə aldıq.

(Ardı 6-cı səhifədə)

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev: "Aprel döyüşləri, - mən bunu əvvəllər də qeyd etmişdim, - hərbi dərslərə salınmalıdır. Həm peşəkarlıq, həm də vətənpərvərlik ruhu baxımından Aprel döyüşləri bir daha göstərdi ki, Azərbaycan xalqı qəhrəman xalqdır".

1994-cü il yanvarın 5-dən 6-na keçən gecə xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin Ali Baş Komandanlığı ilə Azərbaycan Ordusu uğurlu Horadiz əməliyyatını həyata keçirdi.

Bu əməliyyatın davamı olaraq 22 il

sonra həyata keçirilən 2016-cı ilin Aprel döyüşləri 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılmış qələbəmizin başlanğıcı, eyni zamanda, xalqımızın zəfər salnaməsinə yazılan şanlı tarixdir.

Ulu Öndərin ideyaları və qoyduğu siyasi-hərbi strategiya bu qələbənin əsasını təşkil edir. Dahı Lider öz çıxışlarında daim Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsinin vacibliyini qeyd edirdi: "Qarabağ münaqişəsi Azərbaycanın ən əsas problemidir və bu məsələ yalnız güclü ordu vasitəsilə həll edilə bilər". Ümummilli Lider Heydər Əliyevin siyasi kursunun layiqli davamçısı, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin ordu quruculuğu sahəsində apardığı islahatlar Aprel döyüşlərində öz bəhrəsini verdi.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin təribatlarına cavab olaraq Azərbaycan Ordusu tərəfindən icra olunan uğurlu əks-hücum əməliyyatı nəticəsində düşmənin məkrli niyyətinin qarşısı qətiyyətlə alındı. Ordumuz qısa müddət ərzində Füzuli, Cəbrayıl və Ağdərə rayonlarının işğal altındakı ərazilərinin 2000 hektardan çox hissəsini azad et-

Böyük Qələbənin başlanğıcı olan Aprel döyüşlərindən 9 il ötür

di. Bundan başqa, minlərlə hektar ərazi Azərbaycan Ordusunun tam nəzarəti altına keçdi.

Döyüşlərdə Ermənistan silahlı qüvvələri ağır itki verdi. Onların xeyli sayda canlı qüvvəsi, hərbi texnikası ordumuz tərəfindən məhv olundu. İllərdir Ermənistanın öz ordusu haqqında uy-

durduğu miflər ordumuzun bölmələri tərəfindən darmadağın edildi. Azərbaycan Ordusu döyüş meydanında gücü və qətiyyətini dünyaya nümayiş etdirdi. Ordumuz qarşısında tab gətirə bilməyən düşmən məğlubiyyətlə barışmalı oldu.

(Ardı 6-cı səhifədə)

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Məhz bu tarixi Zəfərimiz sülh danışıqlarına yol açmışdır

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Görüşdə çıxış edən **Prezident İlham Əliyev** deyib:

- Cənab Prezident, əziz qonaqlar, xoş gəlmisiniz. Sizə burada yaxşı vaxt keçirməyi arzulayıram. Bizim elə indicə cənab Prezidentlə məhsuldar görüşümüz oldu. Görüş zamanı biz ikitərəfli gündəliyə daxil olan geniş, əhatəli məsələləri, eləcə də beynəlxalq məsələləri müzakirə etdik. Almaniya Prezidentini Azərbaycanda qəbul etməkdən çox məmnunam. Bildiyiniz kimi, bizim mütəmadi təmaslarımız olub. Biz keçən il Berlində görüşmüşdük və mən dəvətimi qəbul etdiyinizə görə Sizə minnətdaram. Əminəm ki, səfər çox faydalı, məhsuldar olacaq və bizim ikitərəfli əlaqələrimizə yeni təkan verəcəkdir. Xoş gəlmisiniz, cənab Prezident.

Prezident Frank-Valter Ştaynmayer deyib: Təşəkkür edirəm, cənab Prezident. Səmimi dəvətimizə görə təşəkkür edirəm. İcazə verin bildirim ki, uzun illərdən sonra yenidən Azərbaycanda olmaq xoşdur. Sonuncu səfərim xarici işlər naziri qismində 2016-cı ildə oldu. Otən 9 ildə geosiyasi dəyişikliklərə gəlinə, bu, əbediyyət kimi görünür. Lakin düzünü söyləsək, mən təxminən iki il bundan əvvəl Azərbaycan ərazisində - Xəzərin şərq

* * *

Aprəlin 2-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Almaniya Federativ Respublikasının Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayer mətbuata bəyanatlarla çıxış edib, jurnalistlərin suallarını cavablandırıblar.

Əvvəlcə Azərbaycan Prezidenti bəyanatla çıxış edib.

Prezident İlham Əliyevin bəyanatı

- Hörmətli cənab Prezident. Hörmətli qonaqlar, xanımlar və cənablar.

İlk növbədə, cənab Prezident, Sizi bir daha səmimiyyətlə salamlayıram, Azərbaycan

enerji sahəsində - harada ki, Almaniya şirkətlərinin çox böyük təcrübəsi var, Azərbaycanın da çox böyük proqramı, planları var. Biz xarici investitorların sərmayəsi hesabına 2030-cu ilə qədər bərpaolunan enerji növlərinin istehsal gücünü 6 qıqavata çatdırmaq fikrindəyik və bu, tam realdır, bunun bir hissəsi Avropaya ixrac ediləcəkdir.

Bildiyiniz kimi, keçən il Azərbaycan COP29 beynəlxalq iqlim konfransına ev sahibliyi etmişdir. Bu istiqamət üzrə də bizim Almaniya ilə çox fəal əməkdaşlığımız olub. COP29-da 197 ölkəni təmsil edən 77 mindən çox iştirakçı qeydiyyatdan keçmişdir və bu konfrans böyük, uğurlu nəticələrlə zəngin idi. İştirak etməyən yeganə ölkə Ermənistan olmuşdur. Bu da təbii olaraq təəssüf hissi doğurur. Çünki xüsusilə indiki şəraitdə - Azərbaycanla Ermənistan arasında normalaşma prosesinin uğurla getdiyi bir zamanda Ermənistan tərəfinin bu beynəlxalq konfransı boykot etməsi başadüşülən deyildi. Bu gün bu məsələ də müzakirə olundu və Azərbaycanın mövqeyi Almaniya tərəfinə çatdırılmışdır.

Azərbaycan 30 il ərzində erməni işğalından əziyyət çəkmişdir. Bizim xalqımız etnik təmizləməyə məruz qalmışdır. Bir milyon azərbaycanlı erməni aqressiyasına görə evsiz-eşiksiz qalmışdır və torpaqlarımızın təxminən 20 faizi işğal altına düşmüşdür. Əfsuslar olsun ki, beynəlxalq təşkilatlar

miz sülh danışıqlarına yol açmışdır. Hesab edirəm ki, bu gün Azərbaycanın və Ermənistanın sülhün əldə edilməsində mövqeləri bir-birinə kifayət qədər yaxınlaşmışdır.

Eyni zamanda, bu gün digər beynəlxalq məsələlər də müzakirə edildi, o cümlədən Amerika-Avropa İttifaqı gərginliyi, Rusiya-Qərb gərginliyi. Bütün bu məsələlər təbii olaraq bütün dünyaya təsir edir və səmimi fikir mübadiləsi aparmaq mənim üçün çox önəmli idi.

Bir daha demək istəyirəm, əminəm ki, bu səfərin çox müsbət nəticələri olacaqdır. İkitərəfli münasibətlərimizin tarixində bu, Almaniya Prezidentinin Azərbaycana birinci rəsmi səfəridir. Əminəm ki, səfərin yekunları bizim ölkəmizi bir-birinə daha yaxın edəcəkdir.

Bir daha xoş gəlmisiniz.

* * *

Sonra Almaniya Prezidenti bəyanatla çıxış edib.

Prezident Frank-Valter Ştaynmayerin bəyanatı

- Hörmətli həmkarım cənab Prezident, bu səmimi dəvətə görə dərin təşəkkürümü bildirir və göstərilmiş qonaqpərvərliyə görə bütün alman nümayəndə heyətinin adından təşəkkür edirəm. Çox üreyimizcə oldu. Siz qeyd etdiniz ki, Azərbaycanda birinci dəfə deyiləm, bu vəzifədə ilk dəfədir gəlirəm. Prezident kimi birinci dəfə gəlirəm. Əvvəllər

dər dəyişikliklər olub ki, 2016-cı ildə ölkənizə səfərim mənə artıq uzaq keçmiş kimi görünür. Şadam ki, bu gün yenidən gəlib görüşdük və çox geniş fikir mübadiləsi apara bildik. Əslində, həmişə bu mübadiləni aparmışıq. Bakıda olmasa da, başqa yerlərdə görüşmüşük, telefonla söhbət etmişik. Münxen Təhlükəsizlik Konfransında görüşmüşük, eləcə də Sizin Berlində səfərinizi yaxşı xatırlayıram. Keçən ilki görüşdə müzakirə apardığımız və şadam ki, səfərinizə cavab olaraq bu gün ölkənizdəyəm.

Cənab Prezident, biz ölkələrimiz arasındakı münasibətlərin tarixi haqqında danışmışıq. Əvvəla, şvabiyalı kəndlilərin burada - Azərbaycanda məskunlaşmasını, şərabçılıq ənənələrini yaratmasını xatırlaya bilərik. Onlar kənd təsərrüfatının inkişafında iştirak ediblər. Əlbəttə, sənayeləşmədə də onların xeyli iştirakı olub. Alman təşkilatları, böyük

şirkətlər sənayenin inkişafında, mis çıxarılmasında, elektrik enerjisi şəbəkəsinin qurulmasında iştirak ediblər. Bir çox almanlar Azərbaycanda yaşayıblar. Bunu ona görə xatırladıram ki, bu münasibətlərimizin uzun keçmişini, Almaniya ilə Azərbaycan arasında bu münasibətlərin çoxdan olduğunu bilmək vacibdir. Çox məmnunam ki, Azərbaycanda alman dilinə və Almaniya təhsilə böyük maraq var. Azərbaycan gəncləri Almaniya təhsil almağa böyük maraq göstərirlər və hesab edirəm ki, biz məhz elmi əməkdaşlıq sahəsində əlaqələrimizi genişləndirməliyik.

Bu cür mübadilədən çox məmnunam. Şadam ki, bir-birimizlə həmişə açıq danışa bilmişik. Həm ümumi fikrimiz olduğu mövzularda, həm də mövqeyimiz fərqləndiyi məsələlərdə səmimi danışa bilmişik. Hər iki tərəf geniş söhbətlər əsnasında bir-biri ilə açıq danışmış, söhbətlər aparıb. Hazırda çox sürətli və dramatik dəyişikliklərin baş verdiyi dünyada yaşayırıq. Cənab Prezident, Siz ölkələrimizi birləşdirən meyarları artıq qeyd etdiniz. Beynəlxalq hüququn qorunması, dünyanın tənzimlənməsi əsaslarla inkişaf etməsinə marağımız da bizi birləşdirir və biz gələcək nəsillərə də düzensiz dünyanı qoyub getmək istəmirik.

(Ardı 3-cü səhifədə)

hissəsində olmuşam. Sizin Aktaudakı logistika mərkəzini ziyarət edərkən və Azərbaycan gəmisinə minərkən mən öyrəndim ki, bu gəmi Azərbaycan ərazisidir. Ona görə də buraya, Bakıya yenidən qayıtmaq və bu günlərdə zəruri olan çox geniş fikir mübadiləsi aparmaq üçün imkana malik olmaq xoşdur.

* * *

Görüşdə Orta Dəhliz layihəsi və bu layihədə Azərbaycanın rolu, ölkələrimiz arasında enerji sahəsində əməkdaşlıq məsələləri müzakirə edilib, yaşıl enerji ilə bağlı əməkdaşlığa toxunulub. COP29-un Azərbaycanda yüksək səviyədə təşkil edildiyi və həmin tədbir zamanı iqlim gündəliyi ilə bağlı mühüm nəticələrin əldə olunduğu vurğulanıb.

Söhbət zamanı humanitar əlaqələrin inkişafına toxunulub. Alman icmasının uzun illər Azərbaycanda sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşaması və onlara dövlət səviyyəsində göstərilən yüksək diqqət qeyd edilib.

cənab Prezident, mən şadam ki, bizim aramızda siyasi dialoq müntəzəm olaraq aparılır. Keçən ilin aprel ayında mən Berlində səfərdə olarkən Sizinlə görüşmüşdüm və şadam ki, mənim dəvətimi qəbul edib Siz Azərbaycana rəsmi səfərə gəlmisiniz.

Həm təkbətək görüşdə söhbət əsnasında, həm də nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə apardığımız danışıqlarda Almaniya-Azərbaycan əlaqələrinin gələcək inkişafı müzakirə edilmişdir. Mən tam əminəm ki, bu səfər bizim əlaqələrimizə yeni müsbət təkan verəcəkdir. İqtisadi sahədə əldə edilmiş nəticələr bizi təbii olaraq ruhlandırır. Çünki bu ilin yanvar-fevral aylarında bizim ticarət dövriyyəyimiz təxminən üç dəfə artıb. Bunun əsas səbəbi Azərbaycandan Almaniya ixrac edilən xam neftin həcmünün artması olmuşdur. Ona görə biz hesab edirik ki, gələcək illərdə öz ticarət dövriyyəyimizin şaxələndirilməsi ilə bağlı daha fəal addımlar atmalıyıq, xüsusilə bərpaolunan

bu məsələ ilə bağlı ciddi addım atmamışlar. Azərbaycan bu münasibəti və beynəlxalq hüququ özü döyüş meydanında və siyasi müstəvidə həll etmişdir. Məhz bu tarixi Zəfəri

Azərbaycanda dəfələrlə olmuşam. Amma axırıncı dəfə 2016-cı ildə səfər etmişdim və artıq doqquz il keçib üstündən. Hazırda dünyada vəziyyət çox sürətlə dəyişir və geosiyasi baxımdan 9 ildə o qə-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Məhz bu tarixi Zəfərimiz sülh danışıqlarına yol açmışdır

(Əvvəli 2-ci səhifədə)

Bizim üçün strateji mövzularda da müzakirə apardıq. Eyni zamanda, iqtisadi əməkdaşlıq perspektivlərimizi müzakirə etdik. Siz artıq bir neçə meyarı qeyd etdiniz. Bununla belə, 2022-ci ildə Azərbaycan Almaniyada böyük rol oynayıb. Rusiyadan aldığımız qaz təchizatında dayanma baş verdiyi zaman Azərbaycan üzərinə böyük məsuliyyət götürdü və mən buna görə Sizə çox təşəkkür edirəm. Sizin sözlərinizdən ələ başa düşdüm ki, burada qaz ilə yanaşı, infrastrukturun genişləndirilməsinə də ehtiyac var. Beləliklə, infrastrukturun yaxşılaşdırılması üzərində Avropada işləməliyik. Çünki o, hələ də kifayət həcmdə deyil. Bir sözlə, bu görüşlərdən sonra yeni ev tapşırıqlarımız da var.

Çox şadam ki, Azərbaycan inkişaf edərək mühüm məkana çevrilib və buradan olduqca vacib ticarət yolları keçir, öz növbəsində həmin amil dünyanın birləşməsinə əsas ola bilər. Biz iqtisadi-ticarəti münasibətlərimiz haqqında danışdıq. Yalnız Mərkəzi Asiya ilə deyil, həm də Uzaq Şərqlə, o cümlədən Cənub-Qərbi Asiya və Çinlə Almaniyanın ticarət əlaqələrində ölkənizin rolu var. Bilirik ki, hazırkı mövcud yolların imkanları məhduddur. Ölkədən keçən yollar, həmçinin Orta Dəhlizin rolu alman iqtisadiyyatı üçün vacibdir, yaxşı perspektivdir və bu, daha maraqlı olacaq. Son illərdə cərəyan etmiş hadisələrdən sonra Cənubi Qafqaz regionunuz daha sabit bölgəyə çevriləcək. Bununla mən, cənab Prezident, Sizin toxunduğunuz bir məsələyə də münasibət bildirmək istəyirəm. Siz qonşu Ermənistan arasında sülh münasibətləri haqqında danışıdınız. Bu sülh prosesinin çox böyük əhəmiyyəti var. Kənardan müşahidə edən bir şəxs kimi deyə bilərəm ki, bu, bizə böyük təəssürat bağışlayır. Yəni, son bir il ərzində çox böyük addımlar atılıb, çox böyük irəliləyişlər olub. Hər iki tərəfi bu münasibətlə təbrik edirəm ki, artıq anlaşma yaranıb. Martın 13-də bu sülh müqaviləsinin mətninin razılaşdırılması barədə bəyanat verildi. Bu müqavilə haqqında mən bu gün səhər danışanda cənab Prezidentə dedim ki, bu anlaşma ilə ümid doğuran bir an yaranıb. Bu ra-

zılışma əldə olunduğuna görə ümid edirəm ki, vəziyyət daha da inkişaf edəcək və ondan istifadə edərək tezliklə sülh müqaviləsinin imzalanmasına gəlib çıxacaqsınız, nəhayət sizin regionunuzda əsl və davamlı sülh yaranaçaq. Mən buna çox böyük ümid bəsləyirəm və sizi həmin anı əldən buraxmamağa çağırıram. Bütün çətinliklərə və maneələrə baxmayaraq, bu yol qət edilib, xeyli addımlar atılıb və sona qədər getmək lazımdır. Bununla belə, təbii olaraq, kompromislər üçün cəsarət, siyasi iradə lazımdır, nəticədə siyasi müqavilə həqiqətən də həyata keçə bilər və qüvvəyə minər. Ümid edirəm ki, hər şey alınacaq və biz, həmçinin kənardan bacardığımız qədər, necə mümkündürsə öz dəstəyimizi verəcəyik. Çox sağ olun.

* * *

Daha sonra jurnalistlərin sualları cavablandırılıb.

* * *

Berlinə fəaliyyət göstərən DPA informasiya agentliyindən **Ullrix Ştaynkol**:

- Cənab Əliyev, Sizin İrəvandanı hemkəriniz bildirmişdir ki, bu müqavilənin həyata keçirilməsində yaranmış maneələr aradan qaldırılıb biləcəklərdir. O, özünü bunun üçün çalışır. Çətinlik ondadır ki, Sizin ölkəniz daha əlavə tələblər irəli sürür. Xahiş edirəm, izah edin, sülh müqaviləsinin imzalanmaqda nə qədər ciddisiniz? Sülh Sizin üçün nə qədər ciddidir? Daha bir sualım cənab Federal Prezidentədir ki, Siz öz növbədə Ermənistanla Azərbaycana hər hansı mesaj gətirmisinizmi?

Prezident İlham Əliyev:

- Bu gün söhbət əsnasında mən cənab Prezidenti Azərbaycan-Ermənistan sülh prosesi ilə bağlı kifayət qədər məlumatlandırdım. Bildirdim ki, İkinci Qarabağ müharibəsi başa çatandan sonra məhz Azərbaycan və şəxsən mən sülh danışıqlarının başlanmasının təşəbbüskarı olmuşam. O vaxt nə Ermənistan, nə də ki, o vaxt hələ fəaliyyət göstərən ATƏT-in Minsk qrupu belə bir təklif irəli sürməmişdir. Bu təklifi Azərbaycan tərəfi vermişdir. Bu, özlüyündə onu göstərir ki, biz sülh müqaviləsinin bağlanması üçün nə qədər maraqlıyıq. Ermənistan-

dan hər hansı bir cavab gəlmədiyi üçün biz mümkün olan bu müqavilənin əsas prinsiplərini də ortaya qoyduq. Yadımdadır, 5 əsas prinsip irəli sürülmüşdü və bu prinsiplər əsasında müzakirələrə start verildi. Danışıqların əsas mənası ondan ibarət idi ki, 2024-cü ilin yanvar ayına qədər Ermənistan təkidlə sülh müqaviləsinə dırnaqarası Dağlıq Qarabağ respublikasının taleyini salmaq istəyirdi. Biz isə buna qəti etiraz edirik. Çünki "Dağlıq Qarabağ" adlı respublika yoxdur. Bu, ancaq Ermənistanın xülyələrində mövcud olub. Azərbaycanın Qarabağ bölgəsi mövcuddur. Bu, bizim daxili işimiz olduğu üçün biz, təbii ki, dövlətlərarası müqaviləyə belə bir bəndin salınmasına heç vaxt razı ola bilməzdik.

Ancaq 2023-cü ilin sentyabr ayında Qarabağ torpağında separatizmə son qoyulandan bir neçə aydan sonra Ermənistan təkidlə irəli sürdüyü o maddəni sülh müqaviləsinin mətnindən çıxarmağa razı oldu. Faktiki olaraq real danışıqlar təqribən bir il bundan əvvəl başlamışdır. Bu günə qədər sülh müqaviləsinin mətni tam razılaşdırılıb, 17 paragrafdan ibarətdir. Azərbaycan burada hər hansı bir əlavə şərt irəli sürməyib. Bizim şərtlərimiz Ermənistan üçün bəllidir, yenilik deyil. Bu şərtləri biz uzun müddət ərzində irəli sürürük. Ancaq Ermənistan bu günə qədər hər hansı bir ciddi cavab almamışdır. Nədən ibarətdir bu? Birincisi, ATƏT-in Minsk qrupu ləğv edilməlidir. Bunun da məntiqi ondan ibarətdir ki, 1992-ci ildə yaradılmış ATƏT-in Minsk qrupunun mandatı Qarabağ münaqişəsinin həlli idi. Qarabağ münaqişəsini Azərbaycan özü həll edib - BMT Nizamnaməsi əsasında və beynəlxalq hüquq çərçivəsində. Münaqişə həll olunduğu üçün və Ermənistan rəsmən Qarabağı Azərbaycan torpağı kimi tanıdığı üçün ATƏT-in Minsk qrupunun deyure fəaliyyətinə heç bir əsas qalmamışdır. Onsuz da defaktolu bu qrup fəaliyyət göstərirdi. Ermənistanın buna razı olmaması bizdə haqlı olaraq şübhələr doğurur. Görəsən, nə üçün? Bəlkə Ermənistan bizə qarşı yenə də ərazi iddiası ilə çıxış etmək istəyir? Onların sürətli silahlanması, öldürücü silahlar əldə etməsi, bu sahədə onlara əsas yardımçı olan Fransanın onları yeni təxribatlara təhrik etməsi bu şübhələri təbii olaraq artırır. Yəni, bu, birinci məsələdir.

İkinci məsələ Ermənistanın konstitusiyası ilə bağlıdır. Ermənistan konstitusiyasında Ermənistanın müstəqillik aktına istinad var. O, konstitusiyanın tərkib hissəsidir. Orada isə Azərbaycanın hüquqi, tarixi ərazisinin Ermənistanla birləşməsi haqqında müddəə var və bu, bizə qarşı açıq ərazi iddiası sayılır. Ona görə Ermənistan konstitusiyasından bu bəndin çıxarılması bizim legitim tələbimizdir. Bu iki şərt

təmin ediləndən sonra sülh müqaviləsinin imzalanması üçün heç bir maneə olmayacaq. Necə deyirlər, top Ermənistanın tərəfindədir. Əgər, doğrudan da, Ermənistan sülh müqaviləsinin imzalanması istəyirsə, Azərbaycanın bu iki legiti- şertini qəbul etməlidir.

Prezident Frank-Valter Ştaynmayer:

- Xanımlar və cənablar. Son üç onillik ərzində bu münaqişəni, onun kəskinləşməsinə və yaratdığı əzab-əziyyətləri, eləcə də xeyli qurbanlara səbəb olmuş müharibələri müşahidə edən hər bir insan başa düşür ki, bu cür münaqişənin həlli, eləcə də tərəflər arasında qarşılıqlı etimadın bərpası üçün xeyli vaxt və səy tələb olunur. Bunu öncədən qeyd etdim və bilirəm ki, belə münaqişələrdən sonra çox böyük şeylər tələb olunur. Həmin şeylərə də hörmət bəsləyirəm ki, müqavilənin mətni işlənilib hazırlanıb. Hazırkı dövrdə razılığı əldə etmək çox böyük işdir. Ümidvaram ki, həmin müqaviləyə əlavə olaraq cənab Prezident Əliyevin indicə qeyd etdiyi şərtlər üzərində də razılışma olacaq. Fikrimcə, onlar Azərbaycanla Ermənistan arasında davamlı sülhün əldə olunmasında maneəyə çevrilməməlidir. Təkrar edirəm, çox önəmli qətiyyət var, vacib an yetişib, onun ritmini itirmək məsuliyyətsizlik olardı. Yadda saxlamaq lazımdır, Almaniyanın da, Avropanın da təcrübəsi göstərir ki, müqavilənin hazırlanması və onun həyata keçirilməsi ilk addımdır. Sonra isə müqavilənin həqiqətən də qüvvəyə minməsi, reallıqda barışıqə çevrilməsi neçə nəsilləri tələb edir. Bu, çox uzun bir prosesdir. Belə bir etibarlı barışıqın həyata keçirilməsi hər iki ölkədən və xalqdan hələ çox vaxt tələb edəcək. Ona görə də bu barışıqə uzun zaman tələb edildiyini diqqətdən qaçıрмаq olmaz. Amma ilk addım müqavilənin hazırlanması, imzalanması, ratifikasiyası, qüvvəyə minməsi və həyata keçirilməsidir. Sonra isə digər problemlər də həll oluna bilər. Ümid edirəm ki, bu, tezliklə baş tutacaq.

REAL Televiziyasından Vəfa Həməyeva:

- Hər ikinizi salamlayıram. Sualım cənab Ştaynmayerədir. Cənab Prezident, Siz çıxışınızda qeyd etdiniz ki, Ermə-

nistan ilə Azərbaycan arasında olan bu prosesləri, münaqişəni və indi gəldiyimiz nöqtəni izləyirdiniz və biz əminik ki, proseslərin fərqiəndəsiniz. Ermənistan 30 ilə yaxın bir müddətdə Azərbaycan ərazilərində təcavüzkar müharibə aparıb və beynəlxalq hüquq normalarını ciddi şəkildə pozub. Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınan ərazilərinin 20 faizini işğal etmişdi. Yəqin ki, hələ o dövrdə Ermənistanla qarşı sanksiyalar tətbiq olunsaydı, münaqişə daha tez həllini tapardı. Necə düşünürsünüz, Qərb niyə Ermənistanla qarşı konkret addımlar atmadı? Təşəkkür edirəm.

Prezident Frank-Valter Ştaynmayer:

- İlk növbədə, demək istəyirəm ki, suala görə çox sağ olun. Amma dediklərimə yəqin qulaq asmamısınız. Mən müxtəlif vəzifələrdə Cənubi Qafqazdakı münaqişələrlə məşğul olmuşam, Azərbaycan ilə Ermənistan arasında münasibətlərlə də uzun müddətdir tanışam. Almaniya hökumətlərinin son illərdə siyasətlərinə nəzər yetirsəniz, yəqin görə bilərsiniz ki, orada həm Ermənistanla, həm Azərbaycana çox balanslaşdırılmış münasibət olub. Yəni, çalışmışıq ələ yanaşma göstərək ki, həssas məqamlar diqqətdən kənarda qalmasın və bu vaxta qədər biz beynəlxalq hüquq normalarına uyğun münasibət bildirmişik. Dedi-yim kimi, biz sülh müqaviləsinin hazırlanmasını çox alqışlayırıq və Qarabağ regionunun Azərbaycan ərazisi olduğunu bilirik, tanıyıırıq. Bu, bizim mövqeyimizdir və bu mövqə Azərbaycan tərəfindən də konkretləşdirilə bilər.

Almaniyanın ARD telekanalının müxbiri **Silviya Ştöber**:

- Cənab Prezident Əliyev. Siz 17 bəndi qeyd etdiniz. Bu 17 bənddən Azərbaycan üçün hansı ən vacibidir?

Cənab Prezident Ştaynmayer, Siz barışıq sözünü işlətdiniz. Bu barışıq İkinci Dünya müharibəsindən sonra Almaniyanın bərpası üçün vacib idi. Həmin amil Avropadakı ölkələrin xalqlarının bir-birinə yaxınlaşması işində necə rol oynamışdır? Bu barədə də danışsanız, minnətdar olaram.

(Ardı 4-cü səhifədə)

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Məhz bu tarixi Zəfərimiz sülh danışıqlarına yol açmışdır

(Əvvəli 3-cü səhifədə)

Prezident İlham Əliyev: Əslində, belə tarixi müqavilələrdə hər bir paraqraf, hər bir bənd böyük əhəmiyyət daşıyır. Mən Prezident Ştaynmayerlə söhbət əsnasında bildirdim ki, Azərbaycan bilərəkdən bu müqaviləni həddindən çox yükləmək də istəməmişdi, ona görə o, çox yığcam müqavilədir, əsas prinsipləri əhatə edir. Yəni də deyirəm, hər bir məsələ orada ciddi əhəmiyyət daşıyır. Bu sənəd üzərində iki ölkənin mütəxəssisləri, hüquqşünasları, Xarici İşlər nazirliklərinin nümayəndələri fəal işləyiblər və hesab edirəm ki, hər iki tərəf xoş niyyət göstərər. Əks təqdirdə, bu sənəd ərsəyə gəlməzdi. Bu, birincisi. İkincisi, Ermənistan və bəzi Qərbi dairələrinin Azərbaycanı müqaviləni imzalamamaqda günahlandırmaq istəyirlər. Bu da tamamilə əsassızdır. Çünki artıq qeyd etdiyim kimi, bu prosesin təşəbbüskarı Azərbaycan olub. Əsas prinsipləri işləyən də Azərbaycan olub və biz xoş niyyət göstərərək bu danışıqlarda iştirak etmişdik. Əgər biz müqaviləni imzalamıq istəməsəydik, elə qeyri-real bir şərt qoyardıq ki, Ermənistan onu qəbul etməzdi.

O ki qaldı, həmin prinsiplərin ən əsasına, ən vacibinə, əlbəttə ki, bu, Ermənistanın Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanımasıdır - Qarabağ daxil olmaq şərti ilə. Özü də o Ermənistan hökumətindən ki, 2019-

cu ildə bu hökumətin başçısı Xankəndidə - Azərbaycan ərazisində, - haraya ki, qanunsuz gəlmişdi, - mitinqdə elan etmişdi ki, "Qarabağ Ermənistanıdır və nöqtə". Bu gün bəziləri, - mən bunu bir neçə dəfə demişəm, - Ermənistanı "sülh göyərçini" kimi təqdim etməyə çalışırlar. Amma Ermənistan hökuməti həmin hökumətdir ki, hakimiyyətə 2018-ci ildə gələndən sonra o vaxta qədər aparılmış bütün danışıqları sifra bərabər etdi. Bildirdi ki, Azərbaycan dırnaqarası, qanunsuz "Dağlıq Qarabağ respublikası" ilə danışıqlar aparmalıdır. Bizə qarşı əsassız ərazi iddialarını nəinki aradan götürmədi, hətta öz tələblərini daha da sərtləşdirdi. Bax, bugünkü həmin Ermənistan hökumətinin müdafiə naziri açıq demişdir ki, Ermənistan yeni ərazilər uğrunda yeni müharibəyə hazırlaşır. Yəni, indi bugünkü Ermənistan hökumətindən və onun başından duranlardan "sülh göyərçini" düzəltmək tamamilə yanlış və əsassızdır. Bu gün razılaşdırılmış mətn onu göstərir ki, Ermənistan bu sülh müqaviləsinə məcburən imza atır. Çünki döyüş meydanında əldə etdiyimiz Qələbə, ondan sonra siyasi müstəvidə Azərbaycanın mövqeyinin üstünlük təşkil etməsi Ermənistanın arxasında duran bəzi Avropa ölkələrinin səylərinə rəğmən, nə BMT Təhlükəsizlik Şurası, nə Avropa İttifaqı Azərbaycana qarşı hər hansı bir məhdudlaşdırıcı ölçü götürmədiyi üçün bu gün Ermənistan məcbur olub Qarabağı Azərbaycan ərazisi kimi tanıyır. Ona görə bu bəndlər arasında təbii olaraq məhz budur - "Qarabağ Ermənistanıdır və nöqtə" deyən bir adam bu gün "Qarabağ Azərbaycandır" deyir. Hesab edirəm ki, bu, gözəl bir təkamül prosesidir və biz bunu alqışlayırıq.

Prezident Frank-Valter Ştaynmayer:

- Mənə verilən suala cavab olaraq bir neçə cümlə deyim. Barışıq necə qurulmalıdır? Buna necə təşəbbüs göstərmək olar? Bunun üçün istənilən yerdə tətbiq oluna biləcək bir resept və ya standart yoxdur. Məlumdur ki, müharibə aparıldıqdan sonra inam yalnız müəyyən vaxt keçdikdən sonra yaranır. Etimad birdən-birə yox, təcridən və ya ehtiyatla qazanılır. Qarşılıqlı inam bu cür formalaşır. Sizin suala cavab olaraq Avropadan bir misal çəkim: Ullrix Vikard, alman jurnalisti, tanıdığınız həmkarınız, bu yaxınlarda alman-fransız münasibətləri haqqında kitab dərc edib. O yazır ki, son 400 il ərzində Almaniyaya ilə Fransa arasında 23 müharibə baş verib. 1870-ci, 1914-cü və 1939-cu illərdəki son 3 müharibə lap çox qurbanlarla yadda qalmışdır. Bu iki ölkə bir-birinə sonsuz ədavəti olan düşmən idilər. Keçmiş tarix kitablarında Fransa Almaniyanın əzəli düşməni kimi qələmə verilirdi. Əslində, çoxsaylı qurbanlardan sonra yaxın dostluq münasibətlərinin yaranmasını gözləmək çox da asan deyildi. Əski tarix kitablarına baxsaq, bunu təsəvvür etmək belə mümkün deyil. Hər iki tərəf həm qətiyyət, həm siyasi iradə göstərərək keçmişini geridə qoyub yeni gələcəyə doğru addım atıb. Hər bir regionda, dünyada, o cümlədən Cənubi Qafqazda da azad və sülh şəraitində həyatı hər kəs arzular. Bununla belə, dinc şəraitdə yaşamaq üçün, həmçinin müəyyən siyasi işlər görülməlidir.

Azərbaycanın AnewZ televiziyasından **Orxan Amaşov:**

- Mənim sualım Prezident Ştaynmayerədir. Azərbaycanın Qarabağ regionunda Er-

mənistan tərəfindən yaradılmış qondarma separatçı rejimin keçmiş rəhbərlərinin hazırda Bakıda məhkəməsi gedir. Onlar öz ifadələrində etiraf edirlər ki, 100-dən artıq mülki şəxsin ölümü ilə nəticələnən Azərbaycanın şəhər və kəndlərinin bombardmanı Ermənistanın hazırkı rəhbərliyinin, daha dəqiq desək, baş nazir Nikol Paşinyanın birbaşa əmrləri ilə aparılmışdır. Həmin müharibə cinayətlərinə gəldikdə, nəyə görə Avropa İttifaqı və onun təsisatları Ermənistanı və onun siyasi-herbi rəhbərliyinə qarşı sanksiya tətbiq etməyib? Sağ olun.

Prezident Frank-Valter Ştaynmayer:

- Almaniyanın xarici siyasətinə nəzər salsaq görərik ki, mən son dövrlərdə bu siyasətin iştirakçısı olmuşam, bir çox hökumətlərdə iştirak etmişəm. Öz adımızdan onu deyə bilərəm ki, biz bu regionda qeyri-sülh şəraiti ilə heç vaxt barışmamışıq. Bir tərəfin digər tərəfə ərazi iddialarına heç vaxt dəstək verməmişik. Düşünürük ki, beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlər qüvvədə olmalıdır, tanınmalıdır və onlara hörmətlə yanaşılmalıdır. Almaniyanın mövqeyinə gəldikdə deyə bilərəm ki, biz öz xətimizə, mövqeyimizə həmişə sadıq olmuşuq. Ümid edirəm ki, bu, sizin regionda da anlaşılır. İstəyirik ki, iki dövlət arasında qeyri-sülh dövrü geridə qalsın və sabitlik gətirəcək yeni bir gələcək yaransın. Həm Ermənistan, həm də Azərbaycan üçün Cənubi Qafqaz sülhün bərqərar olduğu regiona çevrilməlidir.

can üçün Cənubi Qafqaz sülhün bərqərar olduğu regiona çevrilməlidir.

Aprelin 2-də Heydər Əliyev Mərkəzində məşhur Azərbaycan və alman bəstəkarlarının əsərlərindən ibarət konsert proqramı təşkil olunub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və Almaniya Federativ Respublikasının Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayer, birinci xanım Elke Būdenbender tədbirdə iştirak ediblər.

Konsertdən sonra fərşet təşkil olunub.

Aprelin 2-də Almaniya Federativ Respublikasının Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayer "Bakı Ağ Şəhər"də olub.

Almaniya Federativ Respublikasının Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayerin Azərbaycan Respublikasına rəsmi səfəri aprelin 2-də başa çatıb.

Hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dağalandığı Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda ali qonağın şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüşdü.

Almaniya Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayerin hava limanında Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin birinci müavini Yaqub Eyyubov, xarici işlər nazirinin müavini Fəzail Rzaev və digər rəsmi şəxslər yola saldı.

AZƏRTAC-in materialları əsasında

Belqrad Müdafiə Universitetinin nümayəndələri xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində olublar

Azərbaycan Respublikasında səfərdə olan Serbiya Respublikasının Belqrad Müdafiə Universitetinin rektorunun beynəlxalq hərbi və universitetlər arasında əməkdaşlıq üzrə müavini polkovnik Srdyan Lyuboyeviçin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Milli Müdafiə Universitetində (MMU), Heydər Əliyev adı-

na Hərbi İnstitutda və Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyində olublar.

Müdafiə Nazirliyi xəbər verir ki, əvvəlcə MMU-da keçirilən görüşdə Universitet rektorunun elm üzrə müavini - Hərbi Elmi Tədqiqat İnstitutunun rektoru general-mayor Arif Həsənov qonaqları ölkəmizdə görmək-

dən məmnun olduğunu ifadə edib. Azərbaycan və Serbiya arasında hərbi təhsil sahəsində əməkdaşlığın artan xətlə davam etdiyini qeyd edən general-mayor A.Həsənov bu əlaqələrin qarşılıqlı təcrübə mübadiləsində də əks olduğunu xüsusi vurğulayıb.

Daha sonra nümayəndə heyətinə MMU-nun yaranma tarixi, təhsil sistemi, eləcə də qarşıda duran məqsəd və vəzifələrindən bəhs edən brifinq təqdim olunub. Görüş əsnasında, həmçinin iki ölkə arasında hərbi təhsil sahəsində görülən işlərin cari vəziyyəti və perspektiv məsələləri müzakirə edilib.

Görüş başa çatdıqdan sonra Serbiya Respublikasından olan nümayəndə heyəti Azərbaycan Hərbi Tarixi Muzeyini ziyarət edib. Burada qonaqlara Azərbaycanın qədim hərbi tarixi, döyüş ənənələri, tariximizin

müxtəlif dövrlərini özündə əks etdirən hərbi eksponatlar barədə məlumatlar verilib.

Səfərin növbəti günündə Serbiya Respublikasının Belqrad Müdafiə Universitetinin ölkəmizdə olan nümayəndə heyəti Milli Müdafiə Universitetinin Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitutu və Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyində olublar. Burada qonaqlar Heydər

Əliyev Muzeyinə gələrək Ulu Öndərin heyət və siyasi fəaliyyətindən bəhs edən fotoğuşə ilə tanış olublar.

Daha sonra qonaqlara İnstitutun və Liseyin tarixləri, əsas fəaliyyət istiqamətləri və qarşıda duran vəzifələri haqqında hazırlanmış brifinqlər təqdim olunub. Brifinqlər başa çatdıqdan sonra qarşılıqlı maraqlı doğran suallar cavablandırılıb.

Şəhid pilotlarımızın xatirəsi ehtiramla yad edildi

2016-cı ilin Aprel döyüşləri zamanı qoşunların təmas xəttində Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələrinin hücumunu dəf edərək şəhid olan hərbi pilotlarımız - mayor Urfa Vəlizadə, mayor Təbriz Musazadə və baş leytenant Əbu Bəkr İsmayılovun anım günü mənasibətilə mərasim keçirildi.

İkinci Şəhidlər xiyabanında keçirilən mərasimdə Müdafiə Nazirliyinin, Nizami rayon İcra Hakimiyyətinin və ictimaiyyətin nümayəndələri, şəhidlərimizin ailə üzvləri, döyüş yoldaşları və məktəblilərin onları ziyarət edərək önünə əkil və gül dəstələri düzdülər, ruhlarına dualar oxudular.

Əvvəlcə Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin və Azərbaycanın müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda şəhid olan Vətən övlad-

larının əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olundu.

Mərasimdə çıxış edən Nizami rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Coşqun Cəbrayilov vurğuladı ki, Aprel döyüşləri həm hərbi, həm də siyasi aspektdən Azərbaycanın gücünü bütün dünyaya sübut etdi. "Bu döyüşlər zamanı Ermənistanın illərdir formalaşdırdığı "keçilməz səd" və "məğlub edilməz ordu" mifi darmadağın edildi. Ali Baş Komandanımızın sərkərdəliyi, cəsur hərblərimizin şücaəti sayəsində Ermənistan silahlı qüvvələrinin hərbi fəallığının və fəaliyyətinin qarşısı alındı, həyata keçirilən cavab tədbirləri nəticəsində qısa müddət ərzində Füzuli, Cəbrayıl və Ağdərə rayonlarının işğal altındakı ərazilərinin 2 min hektardan çox hissəsi azad edildi və bir sıra strateji əhəmiyyətli yüksəkliklər ordu-

muzun nəzarəti altına keçdi".

İcra başçısı, həmçinin qeyd etdi ki, bu döyüşlər xalqımızın ordumuza olan inamını daha da artırdı və torpaqlarımızın işğaldan azad olunması üçün möhkəm təməl yaratdı. "Öz məkrli niyyətidən əl çəkməyən düşmən 2020-ci il sentyabrın 27-də növbəti dəfə genişmiqyaslı təxribat törədərək cəbhə boyu zonada yerləşən Azərbaycan Ordusunun mövqelərini və yaşayış məntəqələrini iriçaplı silahlardan, minaatanlar və müxtəlif çaplı artilyeriya qurğularından intensiv atəşə tutdu. Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusu bu təxribatların qarşısını alınması məqsədilə uğurlu əks-hücum əməliyyatına başladı. Ali Baş Komandanımızın qətiyyəti və ordumuzun gücü sayəsində torpaqlarımız işğaldan azad edildi. 2023-cü ildə həyata keçirilən antiterror əməliyyatı nəticəsində isə ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyi tam bərpa olundu. Qəhrəman şəhidlərimizin, igid hərblərimizin qanı, canı bahasına azad edilmiş tarixi yurd yerlərimizdə artıq üçrəngli şanlı bayrağımız əzəmətlə dalğalanır".

Şəhid ailələrinə, döyüş əməliyyatları zamanı sağlamlıqlarını itirən veteranlarımızı göstərilən qayğıdan danışan C.Cəbrayilov Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın diqqət və qayğısı sayəsində onların sosial-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması, qayğılarının həlli istiqamətində mühüm addımlar atıldığı vurğuladı.

General-mayor Həsən Əlövsədov və polkovnik-leytenant Azər Məmmədov çıxış edərək şəhidlərimizin həyat və xidmət yollarından, onların vətənpərvərliyindən, hərbi əməliyyatlar zamanı erməni işğalçılarının cəbhədə törətdikləri təxribatlara Azərbaycan Ordusunun verdiyi layiqli cavabdan, qazılan qələbələrdən, hərblərimizin döyüş meydanında göstərdikləri şücaət və qəhrəmanlıq nümunələrindən, şəhidlərimizin qisasının düşməndən layiqincə alınmasından, işğal altında olmuş torpaqlarımızın azad edilməsindən danışdılar. "Şə-

hidlərimiz müqəddəs əməl uğrunda öz canlarından keçərək ən ali zirvəyə yüksəldilər. Vətənimizin müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda şəhid olan igidlərimizin xatirəsi xalqımızın qəlbində əbədi yaşayacaq, onların qəhrəmanlıqları daima gələcək nəsillərə örnək göstəriləcəkdir".

Şəhidlərimizin ailə üzvləri və yaxınları göstərilən diqqət və qayğıya görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya və Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyinə dərin minnətdarlıqlarını bildirdilər.

Sonda məktəblilər qəhrəmanlığı və vətənpərvərliyi tərənnüm edən şeirlər səsləndirdilər.

**Baş leytenant
Elçin İMANOV
"Azərbaycan Ordusu"**

Ermenistanda yerləşdirilən Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyasının son günlər mütəmadi olaraq şərti dövlət sərhədinə gəlməsi və xüsusi vasitələrlə Azərbaycan Ordusunun mövqelərini müşahidə etməsi, foto və video-çəkilişlər aparması kəşfiyyat xarakterli məlumatların toplanması məqsədi daşıyır. Onların şərti sərhəddə bu cür davranışları cəmiyyətimiz tərəfindən birmənalı şəkildə təxribat kimi dəyərləndirilir.

Bu fikirləri AZƏRTAC-a açıqlamasında ehtiyatda olan polkovnik-leytenant, hərbi jurnalist İsa İsmayılov bildirib.

Hərbi jurnalist qeyd edib ki, 44 günlük Vətən müharibəsi Azərbaycanın Qələbəsi ilə başa çatdıqdan sonra Ermənistan və Azərbaycan arasında mövcud olmuş münaqişə bitib də, bölgədə gərginlik sönüb.

"Buna səbəb regiondakı revanşist qüvvələr tərəfindən qızışdırılan Ermənistandakı revanşist qüvvələrin fəallığı, eyni zamanda, "sülh müqaviləsi imzalamaq istəyən" qonşu dövlətin, yumşaq desək, səmimiyyətdən uzaq və qeyri-adekvat davranışdır. Eyni zamanda, Azərbaycan tərəfinin çoxsaylı sülh çağırışlarına Ermənistanın biganəliyi və danışıqları müxtəlif bəhanələrlə uzatması da regionda dayanıqlı sülhün təmin olunmasına mane olur. Həmçinin regiondakı qüvvələrin pozucu fəaliyyəti, xüsusilə də Fransanın Ermənistanı silahlandırması da bölgədə sülh prosesinə real təhdiddir desək, yanlışdır. Bir tərəfdən regiondakı qüvvələrin təhrikiyindən qidalanan revanşistlərin, digər tərəfdən isə Ermənistanın dövlət səviyyəsində məsuliyyətsiz davranışı Qafqazda vəziyyətin gərgin olaraq qal-

"Ermənistanın danışıqları uzatması regionda dayanıqlı sülhün təmin edilməsinə mane olur"

masına rəvac verir", - deyir İsmayılov bildirib.

Onun sözlərinə görə, Cənubi Qafqaz kimi strateji cəhətdən əhəmiyyətli regionda davamlı sülhün bərqərar olunması və bu istiqamətdə Azərbaycanın, eləcə də onun haqlı mövqeyini dəstəkləyən ölkələrin fəaliyyəti beynəlxalq aləmdə müsbət müzakirələrə səbəb olur: "Lakin xüsusi olaraq qeyd etməliyəm ki, Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyinin qeyri-adekvat davranışı, sülhü istəməyən qüvvələrin canfəşanlılığı yalnız sülh prosesinə əngəl törətmir, bu, eyni zamanda, beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə, sülh naminə çalışan qurumlara hörmətsizliyin nümayişidir.

Son bir ayda baş verənləri təhlil etsək, görərik ki, Ermənistan rəhbərliyi nə ordusunu idarə edə bilir, nə də erməni cəmiyyətində olan revanşist xülyalı təbəqəyə təsir etmək gücünə malikdir. Hətta həmin qüvvələr dövlətə qarşı daha böyük təsir gücünə malikdir. Bu da xarici qüvvələrin təsir

nəticəsi ilə mütənəsbibdir".

Hərbi mütəxəssis hesab edir ki, Ermənistan hökuməti ya bu proseslərə nəzarət etmir, ya da bilərəkdən sülh müqaviləsinin imzalanmasına mane olmaq istəyənlərə meydan verir: "Ermənistan dövlətinin sülh müqaviləsi ilə bağlı müsbət nəticələrdən danışması fonunda Azərbaycan Ordusu mövqelərinin son günlər mütəmadi olaraq atəşə tutulması da onu göstərir ki, ordunun böyük bir hissəsi Paşinyan hökuməti ilə hesablaşmır. İşğalçı ölkənin ordusu zabitlərinin çoxu ancaq "Qarabağ" kartı ilə uzun illərdir Ermənistan hakimiyyətinə meydan oxuyan, eyni zamanda, Ermənistanda siyasi bataqlıqda çapalayan revanşistlərin göstərişi ilə oturub durur.

Son aylar Ermənistan dövlətinin fəaliyyəti və dövlət rəsmilərinin bir-birinə zidd açıqlamaları verməsi, həmçinin hökumətin addımlarına qarşı erməni cəmiyyətindəki aqressiv davranış daha çox diqqət çəkən məqamdır. Fransadan və digər ölkələrdən daxil olan silahların

əsasən hücum xarakterli olması, eyni zamanda, Ermənistan tərəfinin şərti dövlət sərhədinin bütün istiqamətlərində yaratdığı möhkəmləndirilmiş mühəndis-istehkam qurğularının hücum dəstək məqsədi daşması bizi qarşı təhdid və növbəti təxribatlara zəmin olaraq dəyərləndirilir. Əminəm ki, dövlətimiz və ordumuz səviyyəsində bu məqamlar mütləq mənada nəzərə alınır, təhdid və təxribatların qarşısının alınması üçün ciddi tədbirlər görülür".

Müxtəlif ölkələrin Ermənistanı silahlandırmasının orada revanşizmin baş qaldırmasına səbəb olması barədə ölkəmiz tərəfindən rəsmi mövqelərin bildirilməsi, təxribatların, dezinformasiyaların ifşa edilməsi, həmçinin dövlətimizin rəsmi səsləndirdiyi fikirlərdə Azərbaycan və Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşmasının, sülh prosesinə əngəllərin yaradılmasının Cənubi Qafqazda vəziyyətin daha da gərginləşməsinə səbəb olacağına xüsusi vurğulanmasını da ehtiyatda olan polkovnik-leytenant vacib addım olaraq qiymətləndirib.

Hərbi mütəxəssisin fikrincə, hadisələrin təhlili onu göstərir ki, sülh müqaviləsinin imzalanmasına mane olmaq üçün ermənilər növbəti təxribatlara ciddi hazırlıq görür. Bütün bu proseslər Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyasının gözü qarşısında baş verir, eyni zamanda, dünyanın aparıcı dövlətləri və qurumları tərəfindən buna reaksiya verilmir, Azərbaycanın ədalətli mövqeyini dəstəkləyən və Ermənistanı beynəlxalq qanunlara zidd əməllərdən çəkinməyə çağır-

ran, qınayan açıqlamalar səsləndirilmir. Bu da ikili standartlar çərçivəsində yaşayışın təzahürüdür. Sülhü dəstəkləyirlər, lakin təcavüzkarı qınayan və onu sülhünəməli addımlar atmağa sövq edən fəaliyyət sərgilənmir.

Ermənistan hərbi siyasi rəhbərliyi müxtəlif planlar cızaraq, hətta təxribat xarakterli məlumatlar yaymaqla beynəlxalq ictimaiyyətdə yanlış rəy formalaşdırmağa, bölgəyə daha çox diqqət cəlb etməyə can atır. Bununla da, Ermənistan tərəfinin Azərbaycanın irəli sürdüyü sülh təkliflərinin icrasını ləngitməsinin, sülh müqaviləsinin imzalanmasını sünü şəkildə gecikdirməsinin və bəzi beynəlxalq qurumlardan çirkin əməlləri üçün vasitə kimi istifadə etməyə çalışmasının arxasında ermənilərin məkrli planlarının, hər hansı növbəti bir hiyləsinin olduğu qənaətinə gəlmək olar.

"Bütün bunlara baxmayaraq, Azərbaycan tərəfinin mövqeyi qətidir, ədalətlidir, səmimidir, səlhsevərdir. Azərbaycan tezliklə sülh müqaviləsinin imzalanmasında, ərazi bütövlüyünün qarşılıqlı tanınmasında, torpaq iddialarının aradan qalxmasında maraqlıdır, ısrarlıdır. Bunun üçün konkret addımlar atmaqda, təkliflər irəli sürməkdə və sülh çağırışları etməkdədir. Çünki sülhün bərqərar olunması nəticəsində gərginlik sönəcək, kommunikasiyalar açılacaq, bölgədə ədavətə son qoyulacaq, xoşməramlı təşəbbüslər həyata keçiriləcək, işğalçılıq siyasəti bitəcək və insanlar təhlükəsiz, firavan həyat sürmək imkanı qazanacaq", - deyir hərbi jurnalist bildirib.

Tarixi Aprel döyüşlərinin 9-cu ildönümü qeyd olunub

Müdafiə nazirinin təsdiq etdiyi illik fəaliyyət planına əsasən, Azərbaycan Ordusunun qoşun növləri, hərbi birlik və birləşmə, eləcə də xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində 2016-cı ilin Aprel döyüşlərində qazandığımız qələbənin 9-cu ildönümü münasibətilə

silsilə tədbirlər keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi xəbər verir ki, hərbi qulluqçular, Aprel döyüşlərinin iştirakçıları, şəhid ailələri və ictimaiyyət nümayəndələri Şəhidlər xiyabanlarını ziyarət edərək şəhid məzarlarına gül dəstələri düzüb, onların unudulmaz

xatirələrinə ehtiramlarını bildiriblər.

Tədbirlərdə əvvəlcə xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin və ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirələri bir dəqiqəlik sükutla yad edilib, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib.

Tədbirdə çıxış edənlər 2016-cı il aprel ayının 1-dən 2-nə keçən gecə Ermənistan silahlı qüvvələrinin təxribatları nəticəsində başlayan döyüşlərin səbəblərindən və Azərbaycan Ordusunun həyata keçirdiyi uğurlu əks-həmlə əməliyyatının tarixi əhəmiyyətindən geniş söhbət açıblar.

Dövlətçilik tariximizə qızıl hərflərlə yazılan Aprel döyüş-

lərində qazandığımız qələbənin Müzəffər Ali Baş Komandanımızın rəhbərliyi altında Günnüt əməliyyatında, Tovuz döyüşlərində, Vətən müharibəsində, o cümlədən antiterror əməliyyatında qələbələrimizin və şanlı Zəfərimizin başlanğıcı olduğu vurğulanıb.

Tədbirlərin bədii hissəsində sənədli filmlər nümayiş

olunub, şeirlər səsləndirilib, vətənpərvərlik mövzusunda musiqi nömrələri və ədəbi-musiqili kompozisiyalar təqdim edilib, döyüş iştirakçıları xatirələrini bölüşüblər.

Həmçinin hərbi qulluqçularımız şəhid ailələrinə baş çəkərək onların qayğıları ilə maraqlanıb, silahdaşlarının xatirələrinə ehtiramlarını ifadə ediblər.

Böyük Qələbənin başlanğıcı olan Aprel döyüşlərindən 9 il ötür

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Azərbaycan Ordusu bu döyüşlərdən sonra da öz hərbi gücünü durmadan artırırdı. Dövlətimizin başçısının bir qrup hərbcilərlə Aprel döyüşlərinin ildönümü ilə əlaqədar keçirdiyi görüşdə səsləndirdiyi "Aprel döyüşləri bizim şanlı hərbi qələbəmizdir, dövlətimizin, xalqımızın, ordumuzun gücünü göstərən qələbədir. Aprel döyüşləri nəticəsində Füzuli, Cəbrayıl və Ağdərə rayonlarının işğaldan azad edilmiş ərazilərində bu gün Azərbaycan bayrağı dalğalanır. Bu döyüşlər onu göstərir ki, Azərbaycan xalqı və dövləti heç vaxt işğalla barışmayacaq, öz ərazi bütövlüyünü nəyin bahasına olursa-olsun, bərpa edəcəkdir" fikirləri Azərbaycan Ordusu qarşısında yeni tapşırıqlar qoyurdu.

2016-cı ilin Aprel döyüşləri 2020-ci il sentyabrın 27-dən başlayan və 44 gün davam edən İkinci Qarabağ müharibəsinə qədər olan dövrdə mühüm hərbi və siyasi dönüş nöqtəsi oldu. Müzəffər Ali Baş Komandanın sərkərdəliyi ilə Ermənistan silahlı qüvvələrinin növbəti genişmiqyaslı təxribatlarına cavab olaraq həyata keçirilən Dəmir Yumruq əməliyyatı tarixi qələbəmizlə nəticələndi. 30 ilə yaxın düşmən işğalında qalmış torpaqlarımız cəsur hərbcilərimizin şücaəti və igidliyi sayəsində azad edildi. Tarixi ata-baba torpaqlarımızda üçrəngli bayrağımız qaldırıldı. 2016-cı ilin Aprel döyüşlərində, 2018-ci ilin Günnüt zəfərində, 2020-ci ilin Tovuz döyüşlərində olduğu kimi, 2020-ci ilin 44 günlük Vətən müharibəsində də Azərbaycan Ordusunun gücü qarşısında tab gətirə bilməyib məğlub olan düşmən yeganə çıxış yolunu kapitulyasiya aktını imzalamaqda gördü.

2020-ci il noyabrın 10-da imzalanmış üçtərəfli Bəyanatdan 2023-cü il sentyabrın 19-dək Ermənistan tərəfi nəinki həmin Bəyanatda müəyyən edilmiş öhdəlikləri yerinə yetirmir, hətta öz məkrli niyyətindən yənə də əl çəkmir, müxtəlif miqyaslı təxribatlar törətməyə davam edirdi.

Azərbaycanın Qarabağ iqtisadi rayonundakı Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrinin qalıqları tərəfindən ordumuzun mövqelərinin müxtəlif çaplı silahlardan sistemli şəkildə intensiv atəşə tutulması, ərazilərimizin minalanmasının davam etdirilməsi, döyüş

mövqelərinin mühəndis cəhətdən təkmilləşdirilməsi, eləcə də səngər və sığınacaqların sayının çoxalması və gərginliyin artması Azərbaycan Ordusu tərəfindən antiterror əməliyyatının görülməsini la-büd edirdi.

Üçtərəfli Bəyanatın müddəalarına zidd olaraq Azərbaycanın Qarabağ iqtisadi rayonunda Ermənistan silahlı birləşmələrinin separatçılara xidmət edən qeyri-qanuni silahlı dəstələrin mövcudluğu regional sülh və sabitlik üçün ciddi təhlükə mənəbəyi idi.

Həmin Bəyanatın müddəalarının təmin olunması, Qarabağ iqtisadi rayonunda törədilən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması, Ermənistan silahlı birləşmələrinin qalıqlarının tərk-silah edilərək ərazilərimizdən çıxarılması, onların hərbi infrastrukturunun zərərsizləşdirilməsi, işğaldan azad edilmiş ərazilərə qayıdan dinc əhali, habelə bərpa-quruculuq işlərinə cəlb olunmuş mülki işçilər və hərbi qulluqçularımızın təhlükəsizliyinin təmin olunması və Azərbaycan Respublikasının konstitusiyaya quruluşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə antiterror əməliyyatına başlanıldı. Bir gündən də az vaxt ərzində həyata keçirilən bu əməliyyatda Ermənistan silahlı birləşmələrinin qalıqlarının ön xətt və dərinlikdə olan mövqeləri, uzunmüddətli atəş nöqtələri, eləcə də döyüş vasitələri və hərbi təyinatlı obyektləri yüksək dəqiqlikli silahların tətbiqi ilə sıradan çıxarıldı.

Əməliyyat nəticəsində ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyi tam şəkildə bərpa olundu. 2016-cı ildə Lələtəpədə, 2018-ci ildə Günnütdə dalğalanan üçrəngli Azərbaycan bayrağı bu gün ölkəmizin bütün ərazilərində fəxarətlə dalğalanır. Döyüş meydanında hər zaman qələbələr qazanaraq xalqımızın güvənc yeri olan ordumuz bu gün işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə Vətənimizin müdafiəsində ayıq-sayıq dayanmaqda bərpa-quruculuq işlərinin ən yüksək səviyyədə həyata keçirilməsinə, Böyük Qayıdışa layiqli töhfələr verir.

Əminliklə deyə bilərik ki, dövlətimizin qüdrətinin nümunəsi, ərazi bütövlüyü və suverenliyimizin təminatçısı olan rəşadətli Azərbaycan Ordusunun 2016-cı ilin Aprel döyüşlərində qazandığı qələbə Böyük Zəfərin başlanğıcı oldu...

"Azərbaycan Ordusu"

Yaddaşlarda iz qoyan acı xatirələr

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

"Atam tarix müəllimi, eləcə də rayonumuzun tanınmış ziyalılardan olub. Qubada baş vermiş qətləmlər, qırğınlar barədə çox məlumatlı idi. Sovet dönəmində bu mövzuda geniş ictimaiyyət arasında danışmaq tamamilə qadağan olunmuşdu. Amma o, kiçik ailə toplantısında, dostlar və tanışlarla görüşlərdə soyqırımı, kütləvi qırğınlar barədə ata-babalarından, yaşlı insanlardan eşitdiklərini nəql edirdi. O acı xatirələr biz qubalıların da qan yaddaşında əbədi iz qoyub", - deyər N.Nisimov bildirdi.

Söhbətinə davam edən N.Nisimov qeyd etdi ki, biz bildirdik ki, Bakı Sovetinin sədri olan Stepan Şaumyan "Böyük" bolşevik idi. 1917-ci ildə fevral inqilabından sonra 8 martda Bakı Sovetinin sədri seçilmiş S.Şaumyan, eyni zamanda, 15 dekabrda da V.İ.Lenin tərəfindən Qafqaz üzrə fəvqəladə komissar təyin olunmuşdu. 70 ildə tarixi bizə belə öyrətmisdi. Soyqırımı 1905-1906, 1918-ci illərdə baş verib. Qubada ən güclü qırğınlar, basqınlar 1918-ci ilin 1-9 may tarixlərində olub. Qırmızı qəsəbədə bələdiyyə sədri işləyəndə bu məsələlərlə çox maraqlanırdım. 1918-ci ildə minlərlə Quba sakini, Qırmızı, Qonaqkənd və Zər-dabi qəsəbələrinin sakin-

ləri kütləvi qırğınlarla məruz qalıblar. Quba qırğının əsas təşkilatçılarından biri də Hamazasp Srvandzryan olmuşdu. Hamazaspın 1905-1906-cı illərdə Şuşanın, Qarabağın yerli müsəlman əhalisinə qarşı törətdiyi cinayətlər kifayət qədər tarixi faktlarla mövcuddur. O, Quba bölgəsində 1918-ci ildə yerli əhaliyə qarşı törətdiyi qətləmlərdə məşhurlaşmışdı. 800 nəfərlik dəstə ilə şəhərə hücum edən Hamazasp yerli əhalinin müqaviməti ilə qarşılaşsa da, 3 mindən çox dinc əhalini qətlə yetirmiş və 105 evi dağıtmışdı. Bu kütləvi qırğınlarda milləti ayırmayıblar - müsəlmanlar, yəhudilər, tatlar, malakanlar, ruslar, Qubada yaşayan digər millətlərin nümayəndələri amansızcasına qətlə yetiriliblər. Bu soyqırımı məzarlığı aşkarlanan zaman arxivdən bu faktları təsdiqləyən sənədlər tapıldı. Həmin sənədlər bir daha təsdiq etdi ki, Qubada yaşayan bütün xalqların nümayəndələri bu dəhşətli soyqırımı məruz qalmışdı. Atam danışırdı ki, onların ailə dostu olmuş Avşalimovun babası (Qırmızı qəsəbə sakini) 6 nəfər araba ilə Xaçmaza işə gedirlərmiş. Quba ilə Xaçmazın arasında bir körpü var. Hal-hazırda indi də həmin körpü var. O körpünün ətrafında sıx ağaclar olub. Erməni daşnakları babasını 6 nəfərlə

birlikdə orada öldürüb, meyitləri təhqir edib, pal-tarlarını çıxarıb ağaclar-dan asıblar.

Həmsöhbətimiz daha sonra bildirdi ki, Qubada aşkarlanmış soyqırımı məzarlığı burada tikinti işləri aparılarkən aşkarlanmışdır. "Bura Milli Elmlər Akademiyasından alimlər dəvət olundu və araşdırma işlərinə başlanıldı. Burada minlərlə insan sümükləri tapıldı. Dünyanın çox yerindən insanlar gəlib bu Soyqırımı Memorial Kompleksini ziyarət edirlər. Azərbaycan xalqının başına gətirilən soyqırımı müsibətləri öyrənir, gənc nəsillərə təbliğ edilir və həqiqətlər dünya ictimaiyyətinə çatdırılır. Qubada insanlar diri-diri quyulara basdırmışdılar. Soyqırımı məruz qalanların müxtəlif bədən üzvlərini kəsərək onları təhqir etmişdilər. Eyni insanlığa sığmayan üsulları əsrin sonlarında ermənilər Xocalı faciəsində də tətbiq etmişdilər. Ermənilər tərəfindən xalqımıza qarşı törədilən faciələr, qırğınlar yaddan çıxmır, unudulmur, nəsildən-nəslə ötürülür. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın gördüyü işlər, Quba şəhərinə "Soyqırımı Memorial Kompleksi"nin yaradılması da buna bir sübutdur".

Lalə HÜSEYNOVA
"Azərbaycan Ordusu"

Görkəmli şəxsiyyətlər

Uzun illər orduda əla və qüsursuz xidmətlərinə görə general-leytenant rütbəsinə yüksələn azərbaycanlı - Cəfərqulu ağa Bakıxanov

Cəfərqulu ağa Bakıxanov 1838-ci ildə poruçik rütbəsi alıb və Zaqafqaziya süvari-müsəlman polkuna keçirilib. 1840-cı ildə o, "ştabs-kapitan", bir il sonra isə Qafqaz müharibəsi dövründə "kapitan" rütbəsinə yüksəlib. 1842-1843-cü illərdə Bakıxanov Samur bölgəsində və Dağıs-

tanda dağlılarla döyüşlərdə xüsusi fərqləndiyi üçün "ştabs-rotmistr" rütbəsi verilib və sonradan Qafqaz Korpusuna təyin edilib. Növbəti il qvardiyanın rotmistri təyin edilib. 1844-1848-ci illərdə Dağıstanda olub, Salta və Gergebil döyüşlərində də iştirak edib. 1848-ci ildə Axtaya (istehkam kəndi) edilən son hücum zamanı xüsusilə fərqlənib. Xidmətində fərqləndiyinə görə 1848-ci ildə "polkovnik" rütbəsinə layiq görülüb və "İgidliyə görə" yazısı olan qızıl qılıncla təltif edilib.

Polkovnik Cəfərqulu ağa Bakıxanov 25 illik xidmətdən sonra 26 noyabr 1850-ci ildə "general-mayor" rütbəsinə yüksəlməklə yanaşı, dördüncü dərəcəli "Müqəddəs Georgi" ordeni ilə təltif edilib. 7 sentyabr 1856-cı ildə Dərbənd nüməyəndə heyətini təmsil edərək II Aleksandrın Moskvada tacqoyma mərasimində iştirak edib. 1857-ci il-

dən sonra Qafqaz Ordusu sıralarına göndərilib. 1864-cü il oktyabrın 18-də "general-leytenant" rütbəsinə yüksəldikdən sonra vəzifə maaşına uyğun olaraq təqaüd verilməklə (siyasi səbəblərə görə) xidmətdən tərxis olunub. 1866-cı il 19 aprel tarixində isə yenedən xidmətə çağırılıb.

Cəfərqulu ağa orduda nüməvə xidmətinə və bütün döyüşlərdə fərqləndiyinə görə bir sıra ordenlərə - dördüncü dərəcəli "Müqəddəs Vladimir" (1830), ikinci dərəcəli "Müqəddəs Stanislav" (1842), ikinci dərəcəli "Müqəddəs Anna" (1847), üçüncü dərəcəli "Müqəddəs Vladimir" (1849), birinci dərəcəli "Müqəddəs Stanislav" (1851), birinci dərəcəli "Müqəddəs Anna" (1861) layiq görülüb.

Bakıxanov sadalanan mükafatlardan başqa, Türkiyə və İranla müharibədə iştirakına görə gümüş medallarla, həmçinin Qafqazdakı xidmətləri-

nə görə qızıl xaçla da mükafatlandırılıb.

Cəfərqulu ağa Xanbutay bəy Yarqunvinin qızı Çimnaz xanımla evli olub. Bu evlilikdən onların iki oğlu - Əhməd ağa Bakıxanov, Həsən ağa Bakıxanov və iki qızı - Nurcahan xanım və Ayna xanım olub.

Onun oğulları Əhməd ağa və Həsən ağa da Rusiya İmperiyasının ordusunda xidmət ediblər. Əhməd ağa Kazak polkunun leyb-qvardiyasının polkovniki, Həsən ağa isə general-mayor olub.

General-leytenant Cəfərqulu ağa Bakıxanov 12 oktyabr 1867-ci ildə Qubada vəfat edib. Onun nəşi xüsusi təmtəraqla Bakıya gətirilib və Bibiheybət məscidi yaxınlığındakı qəbiristanlıqda dəfn edilib.

Sonda bir maraqlı faktı da qeyd edək ki, Bakıxanovlar nəslində on yeddi hərbiyə yetişib. Onların arasında Həsən ağa Bakıxanov, Abdulla ağa Bakıxanov "general" rütbəsinə layiq görülüblər. Cəfərqulu ağa isə "general-leytenant" rütbəsinə qədər yüksəlib.

"Azərbaycan Ordusu"

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

NATO ölkələri 2025-ci ildə Ukraynaya 21 milyard dollardan çox yardım göstərib

NATO-ya üzv ölkələr ilin ilk üç ayında Ukraynaya 21 milyard dollardan çox hərbi yardım göstərib. Bu barədə alyansın baş katibi Mark Rütte çərşənbə günü Brüsseldə NATO-ya üzv ölkələrin xarici işlər nazirlərinin iclasından əvvəl keçirilən mətbuat konfransında bildirib.

Yunanistan "Axilles" adlı müdafiə sistemi yaratmaq niyyətindədir

Yunanistan 25 milyard avro dəyərində çoxillik müdafiə planı çərçivəsində ordusunu müasirləşdirməyə qərar verib.

Bu barədə ölkənin Baş naziri Kiriakos Mitsotakis parlamentə məlumat verib.

Bu addım, Yunanistanın 2009-2018-ci illərdəki borc böhranından sonra sert iqtisadi islahatlar dövründən çıxaraq, silahlı qüvvələrini yeniləmək cəhdlərinin bir hissəsidir.

Layihə 2036-cı ilə qədər davam edəcək və yeni sualıtı qayıqlar, hava, dəniz və sualıtı pilotsuz uçuş aparatların, eləcə də rabitə peykinin alışını nəzərdə tutur. Planın bir hissəsi "Axilles" adlı hava hücumu və pilotsuz uçuş aparatlarına qarşı müdafiə sisteminin hazırlanmasına yönəldiləcək.

K.Mitsotakis parlament üzvlərinə bildirib ki, bu plan Yunanistanın suverenliyinə yatırım etmək deməkdir. Avropa İttifaqının müdafiə xərclərini artırmaq planlarına baxmayaraq, ölkənin maliyyə ehtiyatlarını diqqətlə idarə etməli olacağını vurğulayıb.

Yunanistan Avropa İttifaqı və NATO üzvü olaraq, hal-hazırda ÜDM-nin təxminən 3 faizini müdafiəyə xərcləyir ki, bu da Al-nin orta göstəricisindən təxminən iki dəfə çoxdur.

ABŞ Yəmən ərazilərinə 36-dan çox aviazərbə endirib

Birləşmiş Ştatlar "son saatlarda" üsyançı hüsülərin nəzarətində olan Yəmən ərazilərinə 36-dan çox aviasiya zərbəsi endirib.

Bu barədə "Al Masirah" telekanalı hüsülərinin hərbi nümayəndəsi Yəhya Sariaya istinadla məlumat yayıb.

"Son saatlar ərzində Amerika ölkəmizə qarşı açıq təcavüz edib, Səna, Səada və digər əyalətlərin bir sıra ərazilərinə 36-dan çox hava hücumu həyata keçirib. Zərbələr nəticəsində çoxlu sayda insan ölüb və yaralanıb", - deyərək hərəkətin nümayəndəsi bildirib.

Yəmən hüsüləri isə hücumlara cavab olaraq ABŞ-ın Qırmızı dənizdəki hərbi gəmilərini hədəfə alırlar. Belə ki, dünən raket və pilotsuz uçuş aparatlarından istifadə edilməklə, Amerikanın təyyarədəşyan gəmisinə və onu müşayiət edən gəmilərə üç hücum həyata keçirilib.

AZƏRTAC-ın materialları əsasında

Aprəl şəhidlərinin xatirəsinə

Adınız qəlblərdə yaşayacaqdır

Göylər uğurladı sizi döyüşə,
Siz də döyüşdünüz, vaxt da ötüşdü
Sonuncu döyüşdə qanın torpağa,
Adın tarixləşdi, tarixə düşdü.

İndi çəkilibdi duman, çiskin, çən,
İndi göylərimiz saçaq-saçaqdır.
Tarix yaratdınız, tarixə görə,
Adınız qəlblərdə yaşayacaqdır!

Sevinc Həsənova
20 sayılı məktəb-liseyin
8-ci sinif şagirdi

Vətən deyəcək!

Yox, yox, o daş adı bir daş deyil ki,
Bir əsgər ömrünün baş daşdı o.
Ömrünü Vətənə qurban eləyib,
Şəhid oğulların qardaşdı o.

Gör nələr yaşayıv nakam ömürdə
Düşməndən qisas da ala bilibdir.
Güllələr susduran gülüşüylə o,
Hamının qəlbində qala bilibdir.

Bura bir şəhidin son mənzilidi,
Burada dayanır hər əsən külək
Ay şəhid qardaşım, kim olduğun
Gələn nəsillərə Vətən deyəcək!

Nihat Yusifzadə
57 sayılı tam orta məktəbin
8-ci sinif şagirdi

Maraq dünyamız

Çox nadir görülən bir balıq növü,fil balığı.

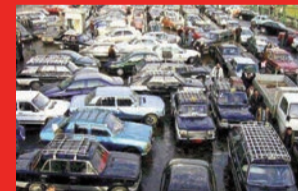

Balinalar dik formada, nəfəs alma dan, hərəkətsiz yatırlar və 1 yuxu seansı 15-20 dəqiqə olur.

Qar kimi görünən bu ağ sahə qar deyil, sadəcə Avstraliyada hörium-

çək mövsümüdür. Bunlar isə onların torlarıdır.

Dünya tarixində ən uzun müddətli nəqliyyat tıxacı Çində baş vermişdir və 12 gün davam etmişdir.

Belə bir gözəl göl ABŞ-nin Montana ştatında

yerləşən "Bowman" gölüdür. "Bowman" gölü daşların fərqli miqdarda dəmir elementinə sahib olması səbəbiylə rəngarəng görünüşünə sahibdir.

Hindistanın Mumbai şəhərində zəngin və kasıb insanları ayıran təpə.

"Azərbaycan Ordusu"

Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu çavuş Məmmədov İsmət Mübariz oğluna verilmiş AD № 0048708 nömrəli şəxsi vəsiqə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Redaktor

mayor
Ceyhan CƏFƏRLİ

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublar şöbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, Yasamal rayonu,
Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şərq" hərbi şəhərciyi

Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində səhifələndirilib heftədə iki dəfə (III və VI günlər) Müdafiə Nazirliyinin Hərbi Nəşriyyatının mətbəəsində hazır diapozitivlərdən çap olunur. Təqdim edilən olyazmalara rəy verilmir, müəllifə qaytarılmır. Qəzeti Müdafiə Nazirliyinin rəsmi internet sahifəsindən (www.mod.gov.az) oxuya bilərsiniz.

Növbətçi

kapitan
Fuad CƏFƏROV

Lisenzia № 361
Sifariş № 118
Nüsxə 3663